30/01/2021

“Να διατηρήσουμε την γλώσσα, τον πολιτισμό και την Ελληνική Παιδεία”

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Αμερικής

“Οι τρείς Ιεράρχες βρήκαν θησαυρούς γνώσεως και σοφίας μελετώντας κείμενα των αρχαίων ελλήνων συγγραφέων και καλούν όλους μας να τους μιμηθούμε παραδίδοντας την κληρονομιά αυτή στα παιδιά μας. Ας εορτάσουμε λοιπόν σήμερα τη μνήμη τους υποσχόμενοι ότι θα καλλιεργήσουμε και θα διατηρήσουμε τη γλώσσα και τον πολιτισμό μας, αυτόν τον τεράστιο και ανεκτίμητο θησαυρό που ονομάζεται Ελληνική Παιδεία. Αυτό είναι το αίμα μας! Αυτή είναι η κληρονομιά μας! Ας βαδίσουμε στο δρόμο που χάραξαν οι «Τρεις μέγιστοι φωστήρες της τρισηλίου θεότητος”!” τονίζει, μεταξύ άλλων, στην εγκύκλιο που εξέδωσε για την εορτή των Τριών Ιεραρχών ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Αμερικής κ. Ελπιδοφόρος.

Παράλληλα, σε άλλο σημείο της εγκυκλίου επισημαίνει τις αρετές και το έργο των *“τριών μεγίστων φωστήρων της τρισηλίου Θεότητος”.*

“Η λάμψη των «τριών μεγίστων φωστήρων της τρισηλίου Θεότητος» δεν προέρχεται μόνο εξ αιτίας της πνευματικής διδασκαλίας και σοφίας τους, αλλά και από την ιδιαίτερη εκτίμηση που είχαν στην εκπαίδευση και στα ελληνικά

*γράμματα. Ο Μέγας Βασίλειος και ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος σπούδασαν στην Ακαδημία του Πλάτωνος. Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος θεωρούνταν ως ο μεγαλύτερος ρήτορας της εποχής του, ενώ μαθήτευσε δίπλα στο μεγάλο μη χριστιανό φιλόσοφο Λιβάνιο το Σοφιστή. Οι Τρεις Ιεράρχες δε φοβήθηκαν την επιστήμη και τη μάθηση. Αντίθετα, έθεσαν τα επιστημονικά ευρήματα της εποχής και τη γνώση στην υπηρεσία της Εκκλησίας και της πίστεως."***, αναφέρει χαρακτηριστικά ο Σεβασμιώτατος.**

Αναλυτικά, η Ποιμαντορική εγκύκλιος του Σεβ. Αρχιεπισκόπου Αμερικής αναφέρει:

Ποιμαντορικὴ ἐγκύκλιος γιὰ τὴν ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἡμέρα τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων.

30 Ἰανουαρίου 2021

Ἀριθ. Πρωτ. 18/2021

«Εὐθὺς οὖν ἐξ ἀρχῆς ἐπισκοπεῖν ἕκαστον τῶν μαθημάτων, καὶ συναρμόζειν τῷ τέλει προσῆκε, κατὰ τὴν Δωρικὴν παροιμίαν, τὸν λίθον ποτὶ τὰν σπάρτον ἄγοντας»

(Ἅγιος Βασίλειος ὁ Μέγας. Πρὸς τοὺς νέους, ὅπως ἂν ἐξ ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο).

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους καὶ Θεοφιλεστάτους Ἀρχιερεῖς, τοὺς Εὐλαβεστάτους Ἱερεῖς καὶ Διακόνους, τοὺς Μοναχοὺς καὶ τὶς Μοναχές, τοὺς Προέδρους καὶ τὰ Μέλη τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων, τοὺς Ἐντιμολογιωτάτους Ἄρχοντες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὰ Ἡμερήσια καὶ Ἀπογευματινὰ Σχολεῖα, τὶς Φιλοπτώχους Ἀδελφότητες, τὴν Νεολαία, τὶς Ἑλληνορθόδοξες Ὀργανώσεις καὶ ὁλόκληρο τὸ Χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς.

Προσφιλεῖς ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφὲς ἐν Χριστῷ,

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα, ἑορτὴ τῆς Συνάξεως τῶν ἁγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, εἶναι ἀφιερωμένη στὰ ἑλληνικὰ γράμματα. Ἡ ἑορτὴ αὐτὴ καθιερώθηκε ὡς ἀπάντηση στὴ διαμάχη τῶν τότε χριστιανῶν γιὰ τὸ ποιός εἶναι ὁ καλύτερος ἀπὸ τοὺς τρεῖς. Καὶ βέβαια ἡ ἀπάντηση ποὺ δίδεται ἑορτάζοντας καὶ τοὺς τρεῖς μαζί εἶναι ὅτι καὶ οἱ τρεῖς εἶναι ἄριστοι χωρὶς καμμία διάκριση.

Ἡ λάμψη τῶν «τριῶν μεγίστων φωστήρων τῆς τρισηλίου Θεότητος» δὲν προέρχεται μόνο ἐξ αἰτίας τῆς πνευματικῆς διδασκαλίας καὶ σοφίας τους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερη ἐκτίμηση ποὺ εἶχαν στὴν ἐκπαίδευση καὶ στὰ ἑλληνικὰ γράμματα. Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος σπούδασαν στὴν Ἀκαδημία τοῦ Πλάτωνος. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος θεωρούνταν ὡς ὁ μεγαλύτερος ρήτορας τῆς ἐποχῆς του, ἐνῶ μαθήτευσε δίπλα στὸ μεγάλο μὴ χριστιανὸ φιλόσοφο Λιβάνιο τὸ Σοφιστή. Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες δὲ φοβήθηκαν τὴν ἐπιστήμη καὶ τὴ μάθηση. Ἀντίθετα, ἔθεσαν τὰ ἐπιστημονικὰ εὑρήματα τῆς ἐποχῆς καὶ τὴ γνώση στὴν ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πίστεως.

Ὀνομάζουμε τὸ Βασίλειο «Μέγα», διότι ἀποτελεῖ πρότυπο ἱεράρχου στὴ διδασκαλία τῶν δογμάτων, μοναδικὸ στὴν ποιμαντικὴ φροντίδα χωρὶς πρωσοποληψία καὶ παράδειγμα ἀκεραιότητος καὶ ταπεινώσεως. Ἀποκαλοῦμε τὸν Ἰωάννη «Χρυσόστομο», διότι τὰ κηρύγματά του ἦταν μοναδικὰ καὶ ἐμπνευσμένα, πολυτιμότερα ἀπὸ τὸ χρυσὸ καὶ τὰ πολύτιμα πετράδια. Δίδουμε τὸ ἐπίθετο «Θεολόγος» στὸ Γρηγόριο, διότι τὰ συγγράμματα καὶ τὰ ποιήματά του εἶναι γεμάτα μὲ ὑψηλὰ θεολογικὰ νοήματα, ποὺ ἐκφράζουν τὴν ἀλήθεια τῆς ὀρθόδοξης διδασκαλίας γιὰ τὴν Ἁγία Τριάδα.

Καὶ οἱ τρεῖς αὐτοὶ μεγάλοι διδάσκαλοι στόλισαν τὰ θεολογικά τους ἔργα μὲ πολύτιμα πετράδια, βγαλμένα ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία καὶ τὴν Παιδεία. Καὶ οἱ τρεῖς χρησιμοποιοῦν τὴ ἴδια δωρικὴ παροιμία «τὸν λίθον ποτὶ τὰν σπάρτον ἄγοντας» δηλαδή «ἡ πέτρα τοποθετεῖται ἀκολουθώντας τὸ νῆμα τῆς στάθμης», τὴν ὁποία χρησιμοποιεῖ ὁ ἅγιος Γρηγόριος στὴν Ἐπιστολὴ 38 «Πρὸς Θεμίστιον», καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος στὸ «Ὑπόμνημα εἰς τὴν Α΄ πρὸς Κορινθίους – Ὁμιλία 35». Ὁ σοφός οἰκοδόμος πρώτα ὑπολογίζει καὶ συλλέγει τὰ ὑλικὰ ποὺ χρειάζεται καὶ ἔπειτα ἀρχίζει τὴν οἰκοδομή. Ἔτσι καὶ κατὰ τὸ χτίσιμο τῶν ψυχῶν μας πρέπει ἐπίσης νὰ ὑπολογίσουμε καὶ νὰ κατηγοροποιήσουμε τὰ ὑλικὰ ποὺ θὰ χρησιμοποιηθοῦν. Κάποια εἶναι εποικοδομητικά, ἄλλα διασκεδάζουν καὶ εὐφραίνουν τὸν ἀκροατή, ἄλλα εἶναι χρήσιμα γιὰ παραινέσεις καὶ συμβάλλουν στὴν πνευματικὴ καὶ σωματικὴ ὑγεία.

Οἱ τρεῖς Ἱεράρχες βρῆκαν θησαυροὺς γνώσεως καὶ σοφίας μελετώντας κείμενα

τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων συγγραφέων καὶ καλοῦν ὅλους μας νὰ τοὺς μιμηθοῦμε παραδίδοντας τὴν κληρονομιά αὐτὴ στὰ παιδιά μας. Ἂς ἑορτάσουμε λοιπὸν σήμερα τὴ μνήμη τους ὑποσχόμενοι ὅτι θὰ καλλιεργήσουμε καὶ θὰ διατηρήσουμε τὴ γλώσσα καὶ τὸν πολιτισμό μας, αὐτὸν τὸν τεράστιο καὶ ἀνεκτίμητο θησαυρὸ ποὺ ὀνομάζεται Ἑλληνικὴ Παιδεία. Αὐτὸ εἶναι τὸ αἷμα μας! Αὐτὴ εἶναι ἡ κληρονομιά μας! Ἂς βαδίσουμε στὸ δρόμο ποὺ χάραξαν οἱ «Τρεῖς μέγιστοι φωστῆρες τῆς τρισηλίου θεότητος»!

Μετὰ πατρικῆς ἀγάπης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

† ὁ Ἀμερικῆς Ἐλπιδοφόρος

Επιμέλεια: Νίκος Οικονόμου – Πρακτορείο “ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ”